מידעון ספריית רפואה טכניון/רמב"ם

גליון 19, יוני 2021

תוכן

לפתיחה 1
מדלפק הספריה 1
ציטוט למחשבה 1
ספר החודש 2
How to Read a Paper: The Basics of Evidence-based Medicine and Healthcare 2
יוצאים לסרטון 3
The new Cochrane policy for managing potentially problematic studies 3
עלה ברשת 3
The new PMC Lab 3
להתראות MAG, שלום OpenAlex! 3
מקורות מידע 3
Research Rabbit 3

לפתיחה

הגליון ה- 19 של המידעון מתפרסם לאחר הפוגה קצרה, ובו מגוון עדכונים. ספר החודש הוא **How to Read a Paper: The Basics of Evidence-based Medicine and Healthcare**, העוסק בהרחבה בכל הקשור בקריאה והבנה של מאמרים רפואיים מסוגים שונים. עוד במידעון סרטון על המדיניות החדשה של Cochrane בנושא ההתמודדות עם "מאמרים בעיתיים", עדכונים על האתר החדש המתוכנן ל – PMC, התחליף הצפוי ל – MAG, וכלי החיפוש Research Rabbit. קריאה נעימה! את המידעונים הקודמים ניתן לקרוא כאן בקישור.

מדלפק הספריה

ציטוט למחשבה

"Growth and comfort do not coexist."

Ginni Rometty, business executive

HOW TO READ A PAPER: THE BASICS OF EVIDENCE-BASED MEDICINE AND HEALTHCARE

הספר **How to Read a Paper: The Basics of Evidence-based Medicine and Healthcare** בהוצאת Wiley-Blackwell נכתב על ידי פרופ' Trisha Greenhalgh מאוניברסיטת לונדון. לספר התפרסמו שש מהדורות, הראשונה בשנת 1997, והשישית בשנת 2019. בספרייה ניתן למצוא עותקים מודפסים של המהדורה השניה משנת 2001 והמהדורה הרביעית משנת 2010. הספר עוסק בהרחבה בכל הקשור בקריאה והבנה של מאמרים רפואיים מסוגים שונים, וכתוב בצורה ברורה, קולחת, ועם קורטוב של הומור. בפרקים הראשונים מפורטים היסודות של רפואה מבוססת עובדות, עקרונות בביצוע סקירת ספרות, מידע על סוגי מחקרים, דרכים לבדיקת המתודולוגיה של מחקרים וסטטיסטיקה ללא-סטטיסטיקאים. בהמשך מוקדש כל פרק למחקרים ופרסומים מסוגים שונים, ביניהם מחקרים על תרופות ובדיקות, סקירות שיטתיות, הנחיות קליניות, מחקרי עלות-תועלת ומחקרים איכותניים. בסוף כל פרק, וגם בצורה מרוכזת בסוף הספר, יש Checklist מותאמת לכל סוג מחקר, שעוזרת למקד את הנקודות העיקריות לתשומת לב בעת קריאת המאמר. לסיכום, ספר שעוזר לעשות סדר בכל הקשור לקריאה ביקורתית של מאמרים בתחום הרפואה.

יוצאים לסרטון

THE NEW COCHRANE POLICY FOR MANAGING POTENTIALLY PROBLEMATIC STUDIES

Cochrane השיקו ב- 3.6.2021 מסמך מדיניות חדש, העוסק בנושא של הטיפול במחקרים החשודים כ"בעיתיים". את עיקרי המדיניות ניתן לקרוא במאמר מערכת שפורסם ביום ההשקה, וכן בוובינר ששודר בנושא. מהו "מחקר בעייתי"? לפי ההגדרה של מסמך המדיניות, מדובר בכל מחקר, שפורסם או טרם פורסם, ויש חשש רציני לגבי אמינותו. זאת ללא קשר האם המאמר הוסר מהספרות בפועל או לא, היות ומשך הזמן שחולף מרגע שמגלים שיש חשש לבעיה במאמר ועד שהמאמר מוסר מהספרות יכול להיות ממושך מאוד, חודשים ואף שנים ארוכות. הסיבה העיקרית לפרסום המדיניות היא החשש לפגיעה באמינות התוצאות של סקירות שיטתיות המתבססות על ממצאיהם של אותם מחקרים בעייתיים. אחד הקשיים ביישום המדיניות הוא בכך שאין למעשה הגדרה מקובלת מהם מאמרים בעייתיים, ואין שיטה מתוקפת לזיהויים. מעבר להמלצה לערוך מחקר בתחום וליצור שיטות מתוקפות, מציעים במסמך המדיניות הוראות מפורטות כיצד על עורכי הסקירות ליישמו בפרק של Implementation guidance. הנחיות היישום כוללות מגוון מצבים אפשריים, וכן תבניות שימושיות כמו תבנית למכתבי פניה לעורכי כתבי עת.

עלה ברשת

THE NEW PMC LAB

לאחר החידוש שעבר PubMed, NCBI מודיעים על עדכון צפוי גם באתר PubMed Central (PMC). ניתן מעתה לגשת לאתר הנסיוני (PMC Labs) ולהציע הצעות לשיפור. הדגש העיקרי בשלב הראשון של העדכון הוא הפיכת העיצוב של האתר למודרני יותר ומותאם לעיצוב הנוכחי של PubMed.

להתראות MAG, שלום OPENALEX!

בהמשך להודעת Microsoft מראשית מאי 2021 על כך שהאתר Microsoft Academic יורד מן הרשת בסוף שנת 2021, הודיעה חברת OurResearch (היוצרים של Unpaywall בין היתר) על יצירת מאגר מידע חלופי בשם OpenAlex. מנוע החיפוש Microsoft Academic אולי לא צבר פופולריות רבה בקרב המשתמשים, אולם גרף המידע של האתר, הקרוי Microsoft Academic Graph (MAG) משמש כמקור מידע לכלי חיפוש חדשים רבים דוגמת Inciteful, Litmaps או Research Rabbit (על כלי זה ראו פירוט במדור מקורות מידע). כלים אלה מחפשים כעת מקור מידע חלופי, ו – OpenAlex נועד לספק עבורם את השירות.

מקורות מידע

RESEARCH RABBIT

בשנים האחרונות, ובמיוחד בשנה האחרונה, ככל שהמידע לגבי ציטוטים ורפרנסים של מאמרים הופך להיות פתוח לציבור, הולכים ומתפתחים כלי חיפוש למאמרים אקדמיים המבוססים על מידע זה. הכלי Research Rabbit הוא אחד מהכלים המתקדמים בתחום, שקיבל לאחרונה מספר עדכונים, ואף יוצא מגרסת בטא בקרוב. את העבודה עם הכלי ניתן להתחיל במספר דרכים: הכנסת כותרת של מאמר בתחום שבו אנו מעוניינים לחפש, העלאת קובץ מאמרים בנושא המבוקש מתוכנה לניהול ציטוטים, הכנסת מזהים דיגיטליים של מאמרים (PMID או DOI) או חיפוש מאמרים רלוונטיים לפי מילות מפתח (מקורות המידע – PubMed או The Lens). לפי המידע שהזנו לכלי הוא מציע לנו מאמרים דומים, מאמרים מוקדמים ומאמרים מאוחרים, וכל זאת לפי הקשרים הביבליוגרפיים בין המאמרים. ניתן לשמור את המאמרים לפי נושאים, להוריד קבצים לתוכנה לניהול ציטוטים, לקבל תצוגה גרפית של התוצאות ולחפש לפי חוקרים ומוסדות. קיימות גם אפשרויות סינון שונות לתוצאות. בנוסף, הכלי שולח מאמרים חדשים רלוונטיים על החיפושים ששמורים אצלו. הרישום והשימוש בכלי ללא עלות.